

ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ

ખ.ક.૩૭/૨૦૧૬-૧૭: હિસાબી અધિકારી-વાણિજ્ય વેશ અધિકારી, વર્ગ-૨

પ્રિલિમિનરી તથા ગુપ્ત પરીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ

પ્રિલિમિનરી પરીક્ષા

પ્રશ્નાપત્ર-૧:- સામાન્ય અભ્યાસ (કુલ ગુણ-૧૫૦ ; સમય- ૨ કલાક)

૧.	ગુજરાતની ભૌગોલિક, આર્થિક અને સામાજિક ભૂગોળ
૨.	ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો - સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો
૩.	ભારતની ભૂગોળ - ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, ખેતી, કુદરતી સંશોધનો અને વસતી અંગેની બાબતો
૪.	વિશ્વ ભૂગોળની સામાન્ય ભૌગોલિક માહિતી
૫.	ભારતનું બંધારણ (૧) આમુખ, (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો, (૩) રાજ્ય નીતિના માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો, (૪) સંસદની રચના, (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા, (૬) રાજ્યપાલની સત્તા, (૭) ન્યાયતંત્ર, (૮) અનુ.જાતિ, અનુ. જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ, (૯) એટર્ની જનરલ, (૧૦) નીતિ આયોગ, (૧૧) પંચાયતી રાજ, (૧૨) નાણા પંચ, (૧૩) બંધારણીય સંસ્થાઓ - ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય સેવા આયોગ, કોમ્પ્ટ્રોલર અને ઓડિટર જનરલ.
૬.	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા
૭.	ભારતનો ઇતિહાસ
૮.	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ તથા ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન
૯.	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૧૦.	ખેલ જગત
૧૧.	માહિતી (મેળવવાનો) અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૫
૧૨.	ગુજરાતી વ્યાકરણ 1) જોડણી 2) સમાનાર્થી- વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો 3) સંધિ 4) સમાસ 5) રૂઢિપ્રયોગ અને કહેવતો
૧૩.	ENGLISH GRAMMAR 1) Tenses, Gerund and Participles 2) Agreement between Verb and Subject, order of words, punctuations etc. 3) Usage of Articles, Nouns, Pronouns, Adjectives, Prepositions, Auxiliaries, Conjunctions and Question Tag etc. 4) Idioms and Phrasal Verbs. 5) Active and Passive Voice. 6) Common Errors of Usage.
૧૪.	પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવ.

પ્રિતિગભરી પરીક્ષા

મુદ્દાપત્ર-૨ :- One Joint Paper on following Two Subjects:

(કુલ ગુણ-૨૦૦)

(1) Commerce & Management

(સમય- ૨ કલાક)

(2) Economics & Public Administration

મુખ્ય પરીક્ષા

મુદ્દાપત્ર-૪ :- Commerce & Management

(કુલ ગુણ-૨૦૦ ; સમય- ૩ કલાક)

મુદ્દાપત્ર-૫ :- Economics & Public Administration

(કુલ ગુણ-૨૦૦ ; સમય- ૩ કલાક)

અર્થશાસ્ત્ર અને સાર્વજનિક વહીવટ

વિભાગ : ૧-અર્થશાસ્ત્ર

પ્રસ્તાવના અને મૂલ્યાંકન ખ્યાલો

અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા - સ્વરૂપ - કાર્યક્ષેત્ર, આર્થિક વસ્તુ વિરુદ્ધ પુસ્ત વસ્તુ, કિંમત અને મૂલ્ય - જરૂરીયાત અને માંગ - વૃદ્ધિ અને વિકાસ - ઉત્પાદન સત્ત્વતા વકરેલા

માંગ

માંગનો અર્થ - માંગ નક્કી કરતા પરિબલો - માંગનો નિયમ - માંગમાં ફેરફારો અને માંગેલ પુરવઠાના પરિવર્તન વચ્ચેનો તફાવત, માંગની આગાહી - માંગની આગાહીનો અર્થ - અસરકારક પરિબલો - માંગ આગાહીના તેજુઓ - માંગ આગાહીની પદ્ધતિઓ

પુરવઠો

પુરવઠાનો અર્થ - પુરવઠાને અસરકારક પરિબલો - પુરવઠાનો નિયમ - પુરવઠાના નિયમની પ્રાણાઓ - પુરવઠા નિયમના અપવાદો - પુરવઠામાં પરિવર્તનો - પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો ખ્યાલ - પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા - પુરવઠાની આવક સાપેક્ષતા સામસામે પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા - પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતાને માપવાની પદ્ધતિઓ

આંતરરાષ્ટ્રિય વેપાર

પ્રસ્તાવના - અર્થ - મહત્વ અને આંતરરાષ્ટ્રિય વેપારને અસરકારક પરિબલો - આંતરરાષ્ટ્રિય

વેપારનાં લાભો અને મર્યાદાઓ

વિદેશી હુડિયામણ - વિનિમય દર - વિદેશી હુડિયામણ વ્યવસ્થા (Mechanism) - વિદેશી હુડિયામણ બજાર - વિનિમય દરની ગણતરી - કોસ્વર્ડ હુડિયામણ બજાર - વિનિમય દરમાં સામાજિક ફેરફાર? સ્થિર અને પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર - તાજેતરમાં વિષયમાં વિદેશી હુડિયામણ વ્યવસ્થામાં જથેલા ફેરફારો

વિશ્વ વેપાર સંસ્થા - તેના કાર્યો અને નીતિઓ, ભારતીય વિદેશ વેપારનું ખાણુ અને દિશાઓ,

EXIM Bank, ભારતની EXIM નીતિ, વિદેશ વેપાર નિયમન અને મોંઝાણ

આંતરરાષ્ટ્રિય આર્થિક સંસ્થાઓ : IMF, વિશ્વબેંક, IFC, IDA, ADB,

બહુરાષ્ટ્રિય એકમો - સંયુક્ત રાજ્યો - ભારત અને WTO, બૌદ્ધિક સંપત્તિ અધિકાર,

લેન્ડલેન્ડની તુલા - અર્થ અને માણસુ - લેન્ડલેન્ડની તુલામાં અલખતુલા અલખતુલા સુધારાની પદ્ધતિઓ

વિભાગ : ૨

જાહેર વહીવટ પ્રસ્તાવના

જાહેર વહીવટનો અર્થ - કાર્યસિત્ર અને મહત્વ - જાહેર વહીવટ અંગેનો વિસ્તરણનો ખ્યાલ
વિદ્યમાનનો વિકાસ અને પ્રવર્તમાન સ્થિતિ - નવું જાહેર વહીવટ - જાહેર વહીવટની અભિગમ -
કેન્દ્રીયકરણ - ખાનગીકરણ - વૈશ્વિકરણ પદ્ધતિ, સુચારુ ગર્વિત-સ - ખ્યાલ અને અમલ, નવું જાહેર
સંચાલન

જાહેર વહીવટમાં સંગઠનો

સિદ્ધાંતો - પ્રથાઓ - સંભાવના - માણસુ અને પ્રકારો, મંચાલનો અને તેના વિભાગો, કોર્પોરેશનો,
કંપનીઓ, બોર્ડ અને કમિશનો (પંચો) હંચાગી અને સલાહકારી એકમો - વડુ મલક અને લેવ સંબંધો,
નિયમનકારી સલાઓ - જાહેર - ખાનગી ભાગીદારી

જાહેર વહીવટમાં જવાબદારી અને અંકુશ

જવાબદારી અને અંકુશ ના ખ્યાલો, વહીવટ પર પારાકીય, કારોબારી અને ન્યાયિક અંકુશ, નાગરિક
અને વહીવટ - સંચાર માધ્યમો (મીડીયા)ની ભૂમિકા, હિત જૂથો, લેન્ડિંગ સંસ્થાઓ, નાગરિક સમાજ,
નાગરિકોનું મતપત્ર, જાહેર યાદિતી અધિકાર, સામાજિક અન્વેષણ (એડિટ)

વહીવટી કાયદો

અર્થ - કાર્યસિત્ર અને મહત્વ, વહીવટી કાયદા અંગેનો કાર્યસિત્રનો ખ્યાલ, પારાકીય સોંપણી, વહીવટી
ટ્રીબ્યુનલ

નાણાકીય વહીવટ

નાણાકીય અને રાજકોષીય નીતિઓ - પ્રજાનું દેણું અને જલેરે દેવા અદાજખત - પ્રકારો અને સ્વરૂપો - બજેટરી પ્રક્રિયા - નાણાકીય જવાબદારી, દિસાબો અને ઓડિટ, બજેટ રાજકીય સાધન તરીકે, જલેરે ખર્ચ પર સંકલ્પનો અંકુશ - નાણા મંત્રાલયની નાણાકીય અને રાજકીય ક્ષેત્રમાં ભૂમિકા - વિભાગીય પદ્ધતિઓ, ઓડિટ

રાજ્ય સરકાર અને વહીવટ

કેન્દ્ર - રાજ્ય વહીવટ, પારાકીય અને નાણાકીય સંબંધો - નાણા પંચની ભૂમિકા, રાજ્યપાલ, મુખ્યમંત્રી, મંત્રીઓની કાઉન્સિલ (મંત્રી મંડળ સમૂહ - કોબિનેટ), મુખ્ય સેક્રેટરી - રાજ્ય સચિવાલય નિયામકો

સ્વાયંત્રતા પછીનું કિલ્લા વહીવટીપતંત્ર

કલેક્ટરની સહાયતા ભૂમિકા - કેન્દ્ર રાજ્ય - સ્થાનિક સંબંધો, વિકાસકીય સંચાલનનો આદેશ અને કાયદો અને વ્યવસ્થા, કિલ્લા વહીવટીપતંત્ર અને લોકશાહી પિકેન્કરણ

સનદી સેવા (અમલદારશાહી)

બંધારણીય સ્થાન, માળખું, ભરતી, તાલીમ અને કાયદા સ્વચ્છતા, સુશાસનનો આદેશ, આચાર સંહિતા અને શિક્ષા, કર્મચારી મંડળો, રાજકીય અધિકારો, અસતોષ (કરિયાદ) નિવારણ વ્યવસ્થા, સનદી સેવામાં તટસ્થતા, સનદી સેવાની સકીયતા

વહીવટમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા

બ્રિટીશ વારસો, રાષ્ટ્રીય પોલીસ પંચ, તપાસ એજન્સીઓ (સંસ્થાઓ), કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા માટે અને રાજકોષ અને આંતરકવાદનાં પ્રતિ આક્રમણ માટે કેન્દ્રની અને રાજ્યની પેરા મિલીટરી સહિતની એજન્સીઓની ભૂમિકા,

રાજકોષનું અપરાધીકરણ અને વહીવટ, પોલીસ - પ્રજા સંબંધો પોલીસમાં સુધારાઓ,

Economics and Public Administration

Section - I:

Introduction and Basic Concepts of Economics:

Definition - Nature and Scope of Economics, Economic Goods v/s Free Goods, Price and Value, Want and Demand, Growth and Development, Production Possibility Curve.

Demand

Meaning of Demand - Determinants of Demand - Law of Demand - Difference between Change in Demand and Change in Quantity Demanded

Demand Forecasting: Meaning of Demand Forecasting - Factors affecting - demand forecasting - purposes of demand forecasting - methods of demand forecasting
supply

Supply

Meaning of supply- Factors affecting supply-Law of supply-Assumptions of Law of supply-Exceptions of Law of supply-Change in supply-Concepts of elasticity of supply-Price elasticity of supply- income elasticity of supply- Cross elasticity of supply-Methods to measure Elasticity of supply.

International Trade

Introduction – Meaning, needs and factors leading to international trade, Advantages and disadvantages of international trade.

Foreign exchange – exchange rate, mechanism, The foreign exchange market – Determination of exchange rate – The forward exchange market – Why exchange rate fluctuates – Fixed and flexible exchange rate – Recent changes in the foreign exchange system world over

World Trade Organization – its functions and policies, Structure of India's foreign trade: composition and direction, EXIM Bank, EXIM policy of India, Regulation and promotion of foreign trade.

International Economic Institutions-IMF, WORLD BANK, IFC, IDA, ADB

Multinational corporations – joint ventures, India and WTO, intellectual property rights

Balance of payments – Meaning and structure – Disequilibrium in the balance of payments – Methods to correct disequilibrium

Section II:

Introduction of public administration

Meaning, Scope and significance of public administration; Wilson's vision of Public Administration; Evolution of the discipline and its present status; New public Administration; Public choice approach; Challenges of liberalization, Privatization, Globalization; Good governance: concept and application; New public Management

Organizations in public administration

Theories – systems, contingency; Structure and forms: Ministers and departments, Corporations, Companies, Boards and Commissions; Ad hoc and advisory bodies; Headquarters and field relationships; Regulatory Authorities; Public – Private Partnerships

Accountability and control in public administration

Concepts of accountability and control; Legislative, Executive and Judicial control over administration; Citizen and Administration; Role of media, interest groups, voluntary organizations; Civil society; Citizen's charters; Right to Information; Social audit.

Administrative Law

Meaning, scope and significance; Dicey on Administrative Law; Delegated legislation; Administrative Tribunals.

Financial Administration

Monetary and fiscal policies; Public borrowings and public debt budget- types and forms; Budgetary process; Financial accountability; Accounts and audit, Budget as a political instrument; Parliamentary control of public instrument; Parliamentary control of public expenditure; Role of finance ministry in monetary and fiscal area; Accounting techniques; Audit;

State Government and Administration

Union – State administrative, legislative and financial relations; Role of the finance commission; Governor; Chief Minister; Council of Ministers; Chief Secretary; State Secretariat; Directorates

District administration since independence

Changing role of the collector; Union – State – Local relations; Imperatives of development management and law and order administration; District administration and democratic decentralization

Civil services

Constitutional position; Structure, recruitment, training and capacity – building; Good governance initiatives; Code of conduct and discipline; Staff associations; political rights; Grievance redressal mechanism; Civil service neutrality; Civil service activism

Law and order administration

British legacy; National Police Commission; Investigative agencies; Role of central and state agencies including paramilitary forces in maintenance of law and order and countering insurgency and terrorism; Criminalization of politics and administration; Police-public relations; Reforms in Police.

વાણિજ્ય અને સંચાલન

(Commerce and Management)

નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ

હિસાબી પદ્ધતિના મુખ્યમુખ બાબો, સિદ્ધાંતો, પારજ્ઞાઓ, ખાતાના પ્રકારો અને તેના વિષયો, હિસાબોની પ્રક્રિયા, મૂડી અને યહેસુલી ખાતાઓ, હિસાબી શોષકાઓ અને કાચુ સરવેયુ, વાર્ષિક હિસાબો, ભુલ સુધારણા નોંધ

નાણાકીય પદ્ધતિ: ભાગીદારીના હિસાબો; પ્રવેશ, નિવૃત્તિ, મુલ્યુ, વિસર્જન અને શેક્કની પહેલણી, કંપનીના ઉચ્ચતર હિસાબો, શેર બહાર પાડવા અને જમ કરવા, ઘંધની ખરીદી - વિસર્જન, સંયોજન, સમાવેશ અને પુનઃરચના (હિસાબી શેરજી ૨૧ પ્રમાણે) ઘાસક કંપનીના હિસાબો, (હિસાબી શેરજી ૧૩ પ્રમાણે) પામડી અને શેરજી મુલ્યાંકન,

હિસાબી શેરજી: ICAI અને ડોપોરેટ બાબતોના મંત્રાલય દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા - AS-1 થી AS-34 (ICAI), આંતરરાષ્ટ્રીય હિસાબી શેરજી (IAS), આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય પ્રવૃત્તિશરણ શેરજી (IFRS), ભારતીય હિસાબી શેરજી (Ind-AS)

ઓડિટીંગ

અર્થ - તાલો - લલકો - ઉદેશ - પ્રકારો - કાપદાઓ - પદ્ધતિઓ . આંતરિક અંકુશ, અન્વેષણ, આંતરિક ઓડિટ, વાઉચિંગ - અર્થ - ઉદેશો - પ્રકારો, ચિલકતો અને જવાબદારીઓનું મુલ્યાંકન, ઓડિટરની ફરજો અને જવાબદારીઓ, ઓડિટરની નિમણૂક, કંપની ઓડિટ, કરવેરા ઓડિટ, પડતર ઓડિટ, વેટ ઓડિટ

પડતર અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ

પડતરનો ખાલ, પડતરના પ્રકારો, વાર્ષિક પડતર, મૂળેલી પડતર, ચોષકે પડતર અને ઐતિહાસિક

પડતર, સ્થિર અને ચલિત પડતર

પડતર હિસાબી પદ્ધતિ અને પડતરની ગણતરી, પ્રત્યક્ષ માલસામાન, પ્રત્યક્ષ મજૂરી, પ્રત્યક્ષ ખર્ચા, પ્રાયમિક પડતર, કારખાના પડતર, ઉત્પાદન પડતર, વેચાણ પડતર, સ્ટોક રજીસ્ટર - FIFO, LIFO, ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ, પડતર હિસાબી પોરણો.

સંગ્રાહકીય હિસાબી પદ્ધતિ: અર્થ, ગુણોત્તર વિશ્લેષણ, ભંડોળ પ્રવાહનું પત્રક, સ્ટોક પ્રવાહનું પત્રક, શીમાન્ત પડતર અને લખતૂટ બિંદુ વિશ્લેષણ, તકાવત પડતર પદ્ધતિ, નિર્ણય પડતર પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ, બજેટરી અંકુશ અને બજેટનાં પ્રકારો

નાણાકીય સંગ્રાહન

મૂડી માળખું, નાણાકીય અને કાપગીરી વિવરેજ, મૂડી પડતર, મૂડી બજેટીંગ, કાર્પરીલ મૂડી સંગ્રાહન, ડ્રિવીન્ડ નીતિ, નાણા અને મૂડી બજાર, ભારતમાં સ્ટોક એક્સચેન્જસની કાપગીરી, NSE, નિયમનકારી સંસ્થા: સેબી, હિસાબી પદ્ધતિ અને વિત્ત વ્યવસ્થામાં કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ

પંધાકીય અને કોર્પોરેટ કાયદા

ભાગીદારીનો કાયદો, કંપની ધારો - ૨૦૧૩, કરારનો કાયદો, માલવેચાણ કાયદો, બૌદ્ધિક સંપદા અધિકાર, પરક્રમ લેખોનો ધારો, ૧૯૮૧ અંગે વિહંગાવલોકન

આવકવેરા કાયદો - પ્રત્યક્ષ વેરા કાયદાઓ

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ, કરવેરા સંજોગો, કરમુક્ત આવકો, જુદા જુદા સિંધકો હેઠળ કરપાત્ર આવકની ગણતરી, વ્યાક્રિત અને પેટીની કરપાત્ર આવકની ગણતરી, કરવેરા કપાત્રો, રિટર્ન કોર્ડીનેશન, જુદા જુદા પ્રકારની આકારણી, કસ્ટરનાર અને ઈડનીય જોગવાઈઓ. વેરા આયોજન, વેરા ચોરી અને વેરા વર્જન આવકવેરામાં કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ

પરોક્ષ વેરા કાયદાઓ

ગુજરાત મૂલ્ય વધારા વેરો કાયદો - ૨૦૦૩, ગુજરાત મૂલ્ય વધારે વેરા કાયદા નિયમો, કેન્દ્રીય

આભારી જ્ઞાન કાવો - ૧૯૪૪, કેન્દ્રીય આભારી જ્ઞાન નિયમો - ૨૦૦૨ આભારી ટેલીક્રાફ્ટો - ૨૦૮૫, ૧૯૯૪માં નાણાકીય અને ૨૦૧૨ના સુધારેલા નાણાકીય કાયદો સંવેદન ટેક, ૩૨૫ એક્ટ ૧૯૯૨, ૩૨૫ ટેલીક્રાફ્ટ એક્ટ ૧૯૭૧, આભારી જ્ઞાન, સંવેદન અને ૩૨૫ આભારીત મુલાકાત

પંચકીય આંકડાશાસ્ત્ર અને માહિતી (Data) નિર્માણ

માહિતીના પ્રકાર, માહિતીનું એકત્રિકરણ અને વિશ્લેષણ, નમુનાની જરૂરીયાત - ભૂલો અને નમુનાની પદ્ધતિઓ, સંભવિતાનો સિદ્ધાંત - સંભવિતાના વિતરણ - માહિતીનું વિશ્લેષણ અને સર્કીટન - સુચકાંક, આંકડાશાસ્ત્રીય મુલ્યના અંકુશ, સહસંબંધ, નિયત સંબંધ

માહિતી પર પ્રક્રિયા - તાલો - માહિતી દાખલ કરવી - માહિતી પ્રક્રિયા અને કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ, કોમ્પ્યુટરનો કાર્યોત્તરી વિસ્તારમાં ઉપયોગ - દિશાની પદ્ધતિ અને ઉન્નતરી અંકુશ

પંચકીય પર્યાવરણ

પંચકીય પર્યાવરણ - અર્થ - તાલો, આર્થિક પર્યાવરણ, આર્થિક નીતિઓ, આર્થિક આયોજન, ભારતના સંકર્ષમાં પંચકીય કાયદાકીય વ્યવસ્થા, સ્પર્ધા નીતિ, ગ્રાહક સુરક્ષા, પર્યાવરણ સુરક્ષા નીતિ, પર્યાવરણ : ઉદારીકરણ - જાનગીકરણ વૈચિતરણ - ખીજા તબક્કાના સુધારાઓ, ઔદ્યોગિક નીતિ અને અમલીકરણ, ઔદ્યોગિક વિકાસ અને માળખાકીય કેરકારો

બેન્કીંગ અને નાણાકીય સંસ્થાઓ

પંચકીય બેન્કીંગનું સ્થાપ - અર્થ - કાર્યો - વાણિજ્ય બેન્કોના કાર્યો - વાણિજ્ય બેન્કો અને આર્થિક વિકાસ - શાખા બેન્કીંગ અને એકમ બેન્કીંગ - ડિપોઝીટ બેન્કીંગ અને મિજ બેન્કીંગ વાણિજ્ય બેન્કોની મિલકતો અને તરલતા - વાણિજ્ય બેન્કોની રોકાણનીતિ - વાણિજ્ય બેન્કોનું મિલકત માળખું - બેન્ક મિલકતોની તરલતા, બેન્કોના પ્રકારો અને તેમના કાર્યો : RBI, NABARD અને ગ્રામીણ બેન્કીંગ, બેન્કીંગ ક્ષેત્રનાં ભારતમાં સુધારાઓ - E-બેન્કીંગ બેન્કોનો વિકાસ - IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI

Commerce and Management

Financial Accounting

Basic Accounting Concepts, Principles, Assumptions, Types of Accounts and their Rules, Process of Accounts, Capital and Revenue Accounts, Accounting Books and Trial Balance, Final Accounts, Rectification of Errors.

Financial Statements, Partnership Accounts: Admission, Retirement, Death, Dissolution and Cash Distribution

Advanced Company Accounts: Issue and Forfeiture of Shares, Purchase of Business, Liquidation, Amalgamation, Absorption and Reconstruction, Holding Company Accounts, Valuation of Shares and Goodwill

Accounting Standards: Issued by ICAI and Ministry of Corporate Affairs, AS-1 to AS-34 (ICAI), International Accounting Standards (IAS), International Financial Reporting Standards (IFRS), Indian Accounting Standards (Ind-AS)

Auditing

Meaning-Elements-Characteristic-Objectives-Types-Advantages-Techniques, Internal Control, Investigation, Internal Audit, Vouching-Meaning-Objectives-Types-Valuation of Assets and Liabilities, Duties and Responsibility of Auditor, Appointment of Auditor, Company Audit, Tax Audit, Cost Audit, VAT Audit.

Cost and Management Accounting

The concept cost – Types of cost, incremental cost, Sunk Cost, Book Cost and Historical Cost; Fixed and Variable Cost.

Cost Accounting and cost ascertainment, Direct labour, Direct Material, Direct Expenses, Prime Cost, Factory Cost, Cost of Production, Cost of Sales, Stock Register FIFO, LIFO, Weighted Average Method, Cost Accounting Standards.

Management Accounting: Meaning, Ratio Analysis, Funds Flow Analysis, Cash Flow Analysis, Marginal Costing and Break even analysis, Differential costing, decision making, Standard Costing, Budgetary Control, Types of Budgets.

Financial Management

Capital Structure, Financial and Operating Leverage, Cost of Capital, Capital Budgeting, Working Capital Management, Dividend Policy

Money and Capital Market, Working of Stock Exchanges in India, NSE, Regulatory Authorities, SEBI, Rating Agencies
Computer Application in Accounting and Finance

Business and Corporate Law

Partnership Act, Companies Act – 2013, Indian Contract Act, Sale of Goods Act, Overview of Negotiable Instruments Act, Intellectual Property Rights Act

Indirect Tax Laws

Gujarat Value Added Tax Act – 2013, Gujarat Value Added Tax Act Rules, Central Excise Act – 1944, Central Excise Rules – 2002, Excise Tariff Act – 1985, Service Tax under Finance Act – 1994 as amended by year 2012, Customs Act – 1962, Customs Tariff Act – 1975, Valuation under excise and services and customs.

Income-tax Law

Basic concept, tax incidence, exempted incomes, computation of taxable income under various heads, computation of taxable income of individuals and firms, deductions of tax, filing of returns, different types of assessment, defaults and penalties

Tax planning, tax evasion and tax avoidance, computer application in income tax

Business Statistics & Data Processing

Data types, Data collection and analysis, Sampling, need, errors and methods of sampling, Probability theory, Probability distributions, analysis and interpretation of data. Index numbers, Statistical quality control, correlation and regression

Data processing – elements, data entry, data processing and computer application

Computer application to functional areas – Accounting, Inventory control

Business Environment

Meaning and elements of Business Environment, Economic environment, Economic Policies, Economic Planning, Legal Environment of Business in India, Competition Policy, Consumer Protection, Environment Protection

Policy Environment: liberalization, privatization and globalization, second generation reforms, industrial policy and implementation, industrial growth and structural

changes

Banking and financial institution

Importance of Banking to business, meaning and functions – functions of commercial banks – commercial banks and economic development – branch banking and unit banking

Deposit Banking and Mixed Banking – Assets and Liquidity of Commercial Banks –

Investment Policy of Commercial Banks – Assets Structure of Commercial Banks

Liquidity of Bank Assets

Types of Banks and their functions: Reserve Bank of India, NABARD and Rural Banking, Banking Sector Reforms in India, E-Banking, Development of Banking:

IDBI, IFCI, SFCs, UTI, SIDBI

મુખ્ય પરીક્ષા

પ્રશ્નાવલિ-૧:- ગુજરાતી (કુલ મુલ-૨૦૦ ; સમય- ૩ કલાક)

૧	નિબંધ (૪૦૦ શબ્દો) વેગારીક/વાર્ષનાત્મક/ચાતુરકાત્મક અને સમાજની સમસ્યાઓને લગતા વિષયો.	
૨	કાવ્ય પંક્તિનો વિગાર વિસ્તાર.	
૩	અંગ્રેજીમાંથી ગુજરાતીમાં ભાષાંતર	
૪	અરજી લેખન/અહેવાલ લેખન	
૫	પત્ર વ્યવહાર/અરજી (માગણી પત્ર, ફરિયાદ, વિનંતી પત્ર)	
૬	પત્રકાર પરિષદ (બિજ્ઞ, ભેત વિસાણ, ફિષિ સમસ્યાઓ, સિચાઈ, પ્રદૂષણ જેવી સમસ્યાઓ સહિત)	
૭	શુભેચ્છા/અભિનંદન પત્ર	
૮	પુસ્તક માધ્યમને માટે નિવેદન તૈયાર કરવું.	
૯	ઔપચારિક ભાષણો તૈયાર કરવા. (સ્વાગત, વિદાય, ઉદઘાટન વગેરે)	
૧૦	સંવાદ કૌશલ્ય - બે વ્યક્તિઓ વચ્ચેનો સંવાદ (જૂથ ચર્ચા, સલાનું કામકાજ, પાણીનો પુત્ર, ફિષિ આરોગ્ય વિષયક બાબતો, ગ્રામ સડાઈ વગેરે)	
૧૧	સાસંશલેખન એક તૃતીયાંશ સસંશ લેખન કરી શિષેક આપવું.	
૧૨	આપેલ કકરામાંથી પ્રશ્નોના જવાબો લખવા	
૧૩	આપેલા કકરાનો આશય સરળ તથા સહેલા શબ્દોમાં જણાવવો.	
૧૪	વ્યાકરણ	
	(૧) કુટિપ્રયોગોનો અર્થ અને લાકવમાં ખુયોગ	
	(૨) કહેવતોનો અર્થ	
	(૩) સંધિ વિગ્રહ અને જોડણ	
	(૪) જોડણી	
	(૫) સમાસનો વિગ્રહ અને ઓળખ	
	(૬) વિરુધ્ધાર્થ અને સમાનાર્થ	
	(૭) ક્તરિમાંથી કષેણિ અને કષેણિમાંથી ક્તરિમાં રૂપાંતર	

(C)	વાક્યવ્યા પૂઠાર - વિધિ વાક્યમાંથી નિષેધ વાક્ય અને નિષેધ વાક્યમાંથી વિધિ વાક્યમાં રૂપાંતર, વિધિ વાક્યમાંથી પૂઠાર વાક્ય અને પૂઠાર વાક્યમાંથી વિધિ વાક્યમાં રૂપાંતર .	
૯	પુર્વ પુત્યય અને પર પુત્યય	
૧૦	ઇંદ અને અલંકાર	
૧૧	અનુગો અને નામચોગી	
૧૨	વિશેષણ , કિયા વિશેષણ , ફૂદત, નિષાત	
૧૩	ગુજરાતી લિંગ વ્યવસ્થા	

मुख्य परीक्षा

प्रश्नपत्र-२:- GENERAL ENGLISH (कुल अंक-२०० ; समय- 3 घण्टे)

1. Essay (Two Essays – Each of 20 Marks) 40 Marks
It will have four to five topics pertaining to the current burning issues and themes.
The candidate is expected to reveal all that one has grasped and to communicate through writing one's critical understanding of the subject and to express it in the best possible individual style.
2. Letter Writing 10 Marks
(1) An Informal Letter 10 Marks
(2) Formal Letter – official / Business Letter 10 Marks
3. A Report of an event or a ceremonial function an Official Work 10 Marks
4. A Notice or an Appeal or a Warning or a Press Release for the Media 10 Marks
5. Dialogue Writing 10 Marks
A Dialogue between two persons on a topical issue
6. Formal Speeches – Welcome / Send Off – Inaugural Speech etc. 10 Marks
7. An Individual conversation with a group of people 10 Marks
(1) At a Job Interview 10 Marks
(2) At a Press Conference 10 Marks
(3) At a place where some problematic situation has arisen 10 Marks
e.g. Flood , Earthquake etc.
-
8. Precis – Writing 10 Marks
- A passage of about 300 words will be given for precis writing, Candidates are expected to reduce the passage to one third of its original length in their own words. The purpose of Precis Writing is to judge the candidate's ability to comprehend, analyze and summarize the main ideas of a given passage.

9. Comprehension

A passage of about 300 words will be given with a set of questions based thereon.

10 Marks

10. Translation of a passage from English Language to Gujarati Language

10 Marks

11. English Grammar

40 Marks

- (1) Tenses / Sequence of Tenses.
- (2) Voice : Active and Passive.
- (3) Narration : Direct and Indirect.
- (4) Transformation of Sentences : Assertive to Negative.
- (5) Interrogative, Exclamatory and Vice-versa.
- (6) Use of Articles and Determiners.
- (7) Use of Prepositions.
- (8) Correction of sentences including subject, Verb, Agreement.
- (9) Degree of Adjectives, Connectives and Words wrongly used.
- (10) Administrative Glossary.
- (11) Synonyms.
- (12) Antonyms.
- (13) One word substitution.
- (14) Forming new words by using prefixes and suffixes.
- (15) Confusing words.

મુખ્ય પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્ર-૩ :- સામાન્ય અભ્યાસ (કુલ ગુણ-૨૦૦ ; સમય- ૩ કલાક)

૧. ગુજરાતની ભૂગોળ:ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક અને ઔદ્યોગિક.
૨. નીચેની બાબતોમાં સરકારી નીતિ, કલ્યાણ યોજનાઓ તથા આ બાબતોમાં સમસ્યાઓ અને પ્રશ્નો.
 - (ક) બાળ વિકાસ: (ખ)મહિલા વિકાસ: (ગ) યુવકોનો વિકાસ: (ઘ) આદિવાસી વિકાસ:(ચ) સામાજિક દ્રષ્ટિએ વંચિત વર્ગોનો વિકાસ: (છ)વિકલાંગોનું કલ્યાણ:(જ) વયોવૃદ્ધ લોકોનું કલ્યાણ:(ઝ)કામદાર કલ્યાણ:
૩. ગુજરાતમાં શિક્ષણ વ્યવસ્થા-રાજ્ય નીતિ,સમાજના નબળા વર્ગોના અને મહિલાઓના શિક્ષણ વિષયક પ્રશ્નો, શિક્ષણનું ખાનગીકરણ-શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ, ગુણવત્તા, દરજ્જો તેમજ સામાજિક ન્યાય સંબંધી મુદ્દાઓ, ઉચ્ચ શિક્ષણની સંસ્થાઓ, ઉચ્ચ શિક્ષણ સામેના પડકારો, સર્વશિક્ષા અભિયાન, મધ્યાહ્ન ભોજન યોજનાની ભૂમિકા અને મહત્વ.
૪. માનવ સંશોધન-વિકાસ:
 - ૪.૧ ભારતનો માનવ સંશોધન વિકાસ: ભારતની લોક વસ્તીની વર્તમાન પરિસ્થિતિ, સંખ્યાત્મક સ્વરૂપ (પરિમાણ અને વૃદ્ધિ, લિંગ, ઉંમર, શહેરી અને ગ્રામીણ) અને ગુણાત્મક સ્વરૂપ (શિક્ષણ અને આરોગ્ય વિષયક ક્ષણજી) વસ્તી વિષયક નીતિ અને ૨૦૫૦ સુધીની ધારણા, આધુનિક

સમાજમાં માનવ સંસાધન આયોજનનું મહત્વ અને આવશ્યકતા, માનવ સંસાધન વિકાસના આયોજનમાં સમાવિષ્ટ અંગણૂત ઘટકો અને પરિબલો, ભારતમાં બેકારીનું સ્વરૂપ, પ્રકારો અને સમસ્યા, ભારતમાં રોજગાર માટેનું વલણ, વિભિન્ન વિભાગોમાં કુશળ કામદારોનો માંગણી-દર, માનવ બળના વિકાસ માટે કાર્યરત સરકારી અને બિનસરકારી સંસ્થાઓ, સરકારની રોજગાર નીતિ, બેરોજગારી અને અલ્પ રોજગારી ઓછી કરવાની જુદી જુદી યોજનાઓ.

- ૪.૨ શિક્ષણ: માનવ સંસાધન વિકાસ અને સામાજિક પરિવર્તનના સાધન તરીકે શિક્ષણનો વિચાર, ભારતની (પૂર્વ પ્રાથમિકથી ઉચ્ચ શિક્ષણ) શિક્ષણ પ્રણાલી (શિક્ષણનું સાર્વજનિકીકરણ, શિક્ષણનું વ્યવસાયીકરણ, ગુણવત્તામાં સુધારો, ડ્રોપઆઉટનું પ્રમાણ વગેરે) સમસ્યાઓ અને પ્રશ્નો, કન્યાઓ માટે શિક્ષણ, સામાજિક અને આર્થિક ગરીબ વર્ગ, અધંગી, લઘુમતિઓ, પ્રખરતા શોધ વગેરે, સરકારની શિક્ષણ નીતિ, યોજનાઓ અને કાર્યક્રમો, અનીપચારિક શિક્ષણ અને પ્રૌઢ શિક્ષણના પ્રસારનું નિયમન અને નિયંત્રણ કરનારી સરકારી અને સામાજિક સ્વયંસેવી સંસ્થાઓ વગેરે, વૈશ્વિકરણ અને ખાનગીકરણની ભારતીય શિક્ષણ પર અસરો, રાષ્ટ્રીય જ્ઞાન આયોગ, રાષ્ટ્રીય ઉચ્ચશિક્ષણ અને સંશોધન આયોગ, આઇ.આઇ.ટી., આઇ.આઇ.એમ., એન.આઇ.ટી.

- ૪.૩ વ્યવસાયિક શિક્ષણ: માનવ સંસાધન વિકાસના સાધન તરીકે વ્યવસાયિક/ટેકનિકલ શિક્ષણનો વિચાર, ભારતની વર્તમાન સ્થિતિ, શિક્ષણ પ્રણાલી અને તાલીમ, સરકારી નીતિ, યોજનાઓ અને કાર્યક્રમો.

સમસ્યાઓ, પ્રશ્નો અને તેના નિરાકરણના પ્રયત્નો. વ્યવસાયિક અને ટેકનિકલ શિક્ષણનો પ્રસાર, વિનિયમન કરનારી અને અધીસ્તીકૃતિ આપનારી સંસ્થાઓ.

૪.૪ આરોગ્ય: માનવ સંશોધન વિકાસના આવશ્યક અને મુખ્ય ઘટક તરીકે આરોગ્યનો વિચાર, જીવન ધોરણ વિષયક આંકડાઓ, વિગત આરોગ્ય સંસ્થા - ઉદ્દેશ, રચના, કાર્યો અને તેના કાર્યક્રમો, સરકારની આરોગ્ય વિષયક નીતિ, યોજનાઓ અને કાર્યક્રમો, ભારતમાં આરોગ્યની કાળજી લેનારું તંત્ર, આરોગ્ય સાથે સંબંધિત સમસ્યાઓ અને તેના નિરાકરણ માટેના પ્રયત્નો, જનની-બાળ સુરક્ષા યોજના, રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ આરોગ્ય અભિયાન.

૫. ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત હક્કો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) ન્યાયાલય (૫) કેન્દ્ર અને રાજ્ય સંબંધો (૬) વૈજ્ઞાનિક સત્તાઓનું વિભાજન (૭) રાજ્યપાલની નિમણૂક અને સત્તાઓ (૮) સંઘ યાદી, રાજ્ય યાદી અને સમવર્તી યાદી (૯) સંવિધાનિક સમિતિઓ (૧૦) સંઘ - રાષ્ટ્રપતિ અને ઉપ રાષ્ટ્રપતિ, મંત્રી મંડળ, ભારતના ચેટર્ની જનરલ, સરકારી કામકાજનું સંચાલન (૧૧) ચુંટણીઓ.

૬. કુદરતી આપત્તિ વ્યવસ્થાપન: કુદરતી આપત્તિની વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ, આપત્તિના પ્રકાર અને વર્ગીકરણ. કુદરતી મુશ્કેલીઓ: કારણભૂત ઘટકો તેમજ તે સૌમ્ય કરનારી ઉપાય યોજના. પૂર, ભૂકંપ, ત્સુનામી,

લેખકો ધરી મડવી વગેરે, આપતિઓ ફળવી બનાવવાની ઉપાય
યોજના ઉપર અસર કરનારા ઘટકો.

૩. વિકાસ અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ અને ઉપાયો.

(૧) પર્યાવરણ સુરક્ષા, પર્યાવરણ સુરક્ષા ધારો, એર (પ્રિવેન્શન એન્ડ
કંટ્રોલ ઓફ પોલ્યુશન) એક્ટ, વોટર (પ્રિવેન્શન એન્ડ કંટ્રોલ ઓફ
પોલ્યુશન) એક્ટ, વોટર પોલ્યુશન, જંગલ સંરક્ષણ એક્ટની સામાન્ય
જોગવાઈઓ.

(૨) પરિસ્થિતિક તંત્ર (ઇકો સિસ્ટમ) અને જીવ વિવિધતા (બાયો
ડાયવર્સિટી-ઇકોલોજી)ની વ્યાખ્યા, પરિસ્થિતિ વિજ્ઞાન (ઇકોલોજી) નો
પાયાનો કન્સેપ્ટ, પરિસ્થિતિ તંત્રમાં પોષણ કડી.

(૩) પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ: હવા, પાણી, જમીન, દરિયાઈ, અવાજ,
ન્યુક્લિયર તથા થર્મલ પ્રદૂષણ થવાના કારણો, અસરો અને
નિવારવાના ઉપાયો, ગંદા પાણીના નિકાલની વ્યવસ્થા.

(૪) ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી-પર્યાવરણ અને માનવીય સ્વાસ્થ્યમાં ફાળો.

(૫) વૈશ્વિક પર્યાવરણ જેવા કે ક્લાઇમેટ ચેઇન્જ, એસિડનો વરસાદ,
ઝોબલ લોર્મિંગ, વોટર શેડ મેનેજમેન્ટ, પડતર જમીનનું ઉપજાઉ
જમીનમાં નવસંસ્કરણ.

૮. રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વની ઘટનાઓ.

૯. રમતો અને ખેલકૂદ: દેશ, ખેલાડી, રમતોના નિયમો, આયોજન,
એવોર્ડ, આંતરરાષ્ટ્રીય રમતોત્સવ કે વિવિધ ટુર્નામેન્ટ/સ્પર્ધાઓ.

રમતના રેકર્ડ, તાજેતરના પરિણામો તેમજ આ મુદ્દાઓ સંદર્ભે ગુજરાતની સ્થિતિ.

૧૦. ભારતની સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પૂર્વે અને એ પછી બનેલા મહત્વના બનાવો.
૧૧. સામાન્ય વિજ્ઞાન: રોજ-બરોજના વિજ્ઞાનના અવલોકનો અને અનુભવો કે જેમાં વિજ્ઞાનની કોઈ શાખાનો વિશિષ્ટ અભ્યાસ કર્યો નથી તેવી વ્યક્તિ પાસેથી અપેક્ષા રાખી શકાય તેવી બાબતો.
૧૨. રોજ-બરોજના બનાવો.

મુખ્ય પરીક્ષા નો અભ્યાસક્રમ - જાહેરાત ક્રમાંક: ૩૭-૨૦૧૬૧૭

પ્રશ્નપત્ર -૧ ગુજરાતી (કુલ ગુણ -૨૦૦; સમય-૩ કલાક)

ક્રમ		ગુણ
૧	નિબંધ (બે નિબંધ દરેકના ૨૦ ગુણ અને ૨૫૦ શબ્દોમાં) વૈચારીક / વર્ણનાત્મક / આત્મકથાત્મક અને સમાજની સમસ્યાઓને લગતા વિષયો.	૪૦
૨	કાવ્ય પંક્તિનો વિચાર વિસ્તાર	૧૦
૩	અંગ્રેજીમાંથી ગુજરાતીમાં ભાષાંતર	૧૦
૪	અરજી લેખન/અહેવાલ લેખન	૧૦
૫	પત્ર વ્યવહાર/અરજી (માગણી પત્ર, ફરિયાદ, વિનંતી પત્ર)	૧૦
૬	પત્રકાર પરિષદ (ઊર્જા, ખેત ધિરાણ, કૃષિ સમસ્યાઓ, સિંચાઈ, પ્રદુષણ જેવી સમસ્યાઓ સહિત)	૧૦
૭	શુભેચ્છા/અભિનંદન પત્ર	૧૦
૮	પ્રચાર માધ્યમો માટે નિવેદન તૈયાર કરવું.	૧૦
૯	ઔપચારિક ભાષણો તૈયાર કરવા.(સ્વાગત, વિદાય, ઉદઘાટન વગેરે)	૧૦
૧૦	સંવાદ કૌશલ્ય - બે વ્યક્તિઓ વચ્ચેનો સંવાદ (જુથ ચર્ચા, સભાનું કામકાજ, પાણીનો પ્રશ્ન, કૃષિ આરોગ્ય વિષયક બાબતો, ગ્રામ સફાઈ વગેરે)	૧૦
૧૧	સારાંશલેખન એક તૃતીયાંશ સારાંશ લેખન કરી શિર્ષક આપવું.	૧૦
૧૨	આપેલ ફકરામાંથી પ્રશ્નોના જવાબો લખવા	૧૦
૧૩	આપેલા ફકરાનો આશય સરળ તથા સહેલા શબ્દોમાં જણાવવો.	૧૦
૧૪	વ્યાકરણ	૪૦
	(૧) રૂઢિપ્રયોગોનો અર્થ અને વાક્યમાં પ્રયોગ	
	(૨) કહેવતોનો અર્થ	
	(૩) સંધિ વિગ્રહ અને જોડાણ	
	(૪) જોડણી	
	(૫) સમાસનો વિગ્રહ અને ઓળખ	
	(૬) વિરુદ્ધાર્થ અને સમાનાર્થ	
	(૭) કર્તરિમાંથી કર્મણિ અને કર્મણિમાંથી કર્તરિમાં રૂપાંતર	
	(૮) વાક્યના પ્રકાર-વિધિ વાક્યમાંથી નિષેધ વાક્ય અને નિષેધ વાક્યમાંથી વિધિ વાક્યમાં રૂપાંતર, વિધિ વાક્યમાંથી પ્રશ્નાર્થ વાક્ય અને પ્રશ્નાર્થ વાક્ય માંથી વિધિ વાક્યમાં રૂપાંતર	
	(૯) પુર્વ પ્રત્યય અને પર પ્રત્યય	
	(૧૦) છંદ અને અલંકાર	
	(૧૧) અનુગો અને નામયોગી	
	(૧૨) વિશેષણ, ક્રિયા વિશેષણ, કૃદંત, નિપાત	
	(૧૩) ગુજરાતી લિંગ વ્યવસ્થા	